

akker

Juni 2019

Wen

GROENLINKS ledenblad provincie Groningen

College provincie Groningen start met stevige basis

In gesprek met
Hendri Meendering

Binnen acht weken na de Statenverkiezingen bereiken de partijen in Groningen een coalitieakkoord. Op woensdag 29 mei 2019 zijn de leden van het college van Gedeputeerde Staten geïnstalleerd in de Statenvergadering. Groningen is de eerste provincie waar een college is benoemd. Wat is er in die acht weken achter de schermen gebeurd?

We praten erover met de kersverse fractievoorzitter van GroenLinks, Hendri Meendering: "Ik ben trots op het resultaat en het proces. Er is op basis van gelijkwaardigheid gewerkt met een kritische blik. Natuurlijk ook momenten dat we elkaar dieper in de ogen moesten kijken, de moeilijker punten in de onderhandeling. Gaandeweg verdwenen politieke kleuren en had iedereen het gevoel 'dit moeten we met elkaar voor Groningen doen'. Er ligt een stevige basis voor het college, met 84 miljoen voor nieuw beleid."

Als je de grootste bent

GroenLinks was bij de verkiezingen voor de Provinciale Staten met zes zetels de grootste partij geworden. Dat betekende dat GroenLinks het initiatief nam om de besprekingen over het college te starten. Intern was al nagedacht over een mogelijke informateur. Diverse personen waren benaderd. Mario Post werd het uiteindelijk: oud-wethouder en oud-Statenlid en iemand die de Groningse politiek goed kent. Hendri: "Het is wel wennen om de grootste te zijn. Iedereen kijkt anders naar jou en verwacht initiatieven."

Eerst de partijen

De opdracht die Mario kreeg, was op zoek te gaan naar ‘een groene, sociale en progressieve coalitie’ in Groningen. Hij begon met een eerste ronde verkennende gesprekken met alle partijen: wie konden met elkaar het beste een nieuw college van Gedeputeerde Staten vormen?” Geen enkele partij werd op voorhand uitgesloten. Aansluitend voerde Mario een tweede ronde verdiepende gesprekken, opnieuw met elke partij. Hendri: “De informateur heeft deze eerste fase heel professioneel gedaan. Op de inhoud is gesproken over de vraag ‘waar zie je kansen en waar zie je beperkingen’. GroenLinks is in deze fase net zo behandeld als alle andere partijen.”

De vorming van een college is altijd een puzzel en betekent keuzes maken. Maar zo gek veel mogelijkheden waren er hier niet. De SP liet weten na de verkiezingsnederlaag een pas op de plaats te willen maken en dus niet mee te willen doen.

Voor een meerderheidscollege had GroenLinks minimaal vier andere partijen nodig. Mario adviseerde een coalitie van GroenLinks, Partij van de Arbeid, ChristenUnie, VVD, D66 en CDA. De zes partijen waren volgens hem het meest geschikt om met elkaar tot een groene, sociale en progressieve coalitie te komen. Bovendien hebben ze met 25 van de 43 zetels een ruime meerderheid in de Staten. Hendri: “Deze combinatie van partijen was een bewuste keuze op basis van de gezamenlijke omvang en het type personen. Intern bij GroenLinks is dit advies besproken in de klankbordgroep. Die kon akkoord gaan.”

Zetelverdeling

Provinciale Staten (43)		Coalitie (25)	
GroenLinks	6	GroenLinks	
PvdA	5	PvdA	
Forum voor Dem.	5	ChristenUnie	
ChristenUnie	4	VVD	
SP	4	CDA	
VVD	4	D66	
CDA	3		
Groninger Belang	3		
D66	3		
PVV	2		
Partij v.h. Noorden	2		
Partij voor de Dieren	1		
50Plus	1		

Verbinden, versterken, vernieuwen

Toen volgden de onderhandelingen over de inhoud van een akkoord. GroenLinks-Tweede Kamerlid Tom van der Lee ging de onderhandelingen als formateur leiden. Hendri: “Tom is iemand die afstand heeft tot de provincie, maar de provincie wel goed kent. Hij is een rustige persoon en een goede procesbegeleider. Een uitstekende regisseur voor dit proces.”

Het coalitieakkoord is **hier** te vinden

De onderhandelingsgroep bestond uit de beoogde gedeputeerden en de beoogde fractievoorzitters van de zes partijen. Tom heeft de partijen zelf aan het werk gezet aan de hand van vijf thema's. Per thema kregen twee partijen de taak om teksten uit te werken, die vervolgens in de hele groep werden besproken. Het nieuwe stuk ging vervolgens naar twee andere partijen. Zo werd gaandeweg het akkoord opgesteld. "De formateur zorgde voor het tempo en zag erop toe dat het ook zorgvuldig werd gedaan." Na de inhoud de financiële toetsing. Twee ambtelijke financieel deskundigen rekenden elk voorstel door. Op basis daarvan werden keuzes gemaakt. Hendri: "Tijdens deze werkwijze waren er geen breekpunten. Wel waren er onderwerpen die om meer aandacht vroegen, zoals wind op land, intensieve veehouderij en gaswinning. Maar ook hier stemt het resultaat tot tevredenheid. Het programma ademt een GroenLinks-geest. Het is niet super concreet; het is een akkoord op hoofdlijnen. Het college heeft veel ruimte om het op thema's nader uit te werken. Ik zie het als een plus op het bestaande beleid."

Dan de portefeuilles

Elke partij heeft een gedeputeerde in het college. Gelijkwaardigheid per partij was het uitgangspunt én drie vrouwen en drie mannen. "Nooit is ter sprake geweest dat GroenLinks een tweede gedeputeerde zou moeten hebben." Het verdelen van de portefeuilles is deels gebaseerd op continuïteit en deels op partijvoorkeuren. "GroenLinks is blij met de portefeuille energietransitie en klimaat. Nienke kan verder met het ingezette beleid." Dat het gasdossier is verdeeld, laat zien dat het college daar gezamenlijk verantwoordelijk voor is.

Gedeputeerde Staten: Patrick Brouns (CDA), Tjeerd van Dekken (PvdA), Mirjam Wulfse (VVD), Nienke Homan (GL), Fleur Gräper (D66), Henk Staghouwer (CU)

De sfeer

Onderhandelen is hard werken. De groep is zestien keer bij elkaar geweest in sessies van een halve of een hele dag. Zaterdagochtend was het steeds vroeg beginnen. Er was voortdurend ambtelijke ondersteuning voor deskundigheid, kennis, doorrekenen en het redigeren van teksten. Verder waren er veel lekkere broodjes en een week meivakantie. De afspraak was dat van het besprokene niets naar buiten zou komen. Dat iedereen zich aan die afspraak heeft gehouden laat zien dat er een sfeer van vertrouwen was.

Gerda Steenhuis

Blauwestad

“Een natuurgebied waar je mag wonen”

Een gesprek met medewerkers van Projectbureau Blauwe Stad

Op een half uurtje rijden van de stad Groningen ligt Blauwestad. Een gebiedsontwikkelingsproject bestaande uit het ‘nieuw’ gemaakte Oldambtmeer, 350 hectare natuurgebied en het dorp Blauwestad.

Oost-Groningen was de graanschuur van Nederland maar na de Tweede Wereldoorlog raakten lage wereldmarktprijzen eerst kleinere boeren, waardoor schaalvergroting plaatsvond. Globaliserende wereldeconomie raakte steeds meer bedrijven en de werkloosheid nam toe. De akkerbouw in Oost-Groningen bevond zich halverwege de jaren 80 in een diep dal.

Van diep dal naar een schitterend meer

In de jaren negentig ontstond het idee om de plek waar vroeger het Huningameer lag weer onder water te zetten. In 1997 werd het plan goedgekeurd door de betrokken gemeenten en de Groninger Provinciale Staten. Hierbij speelde mee dat er ruimtelijke opgaven lagen voor aan te leggen natuurgebied, huisbouw en bosbouw, met daarnaast toekomstige opgaven voor waterberging en aan te leggen infrastructuur. Dit alles kon in Blauwestad.

Een nieuw meer dat een economische impuls voor de omliggende dorpen moest bewerkstelligen. Bijkomend voordeel was dat het ook als wateroverloopgebied kan dienen. Met steeds extremere natte en droge periodes is opslag en doorvoer van water van groot belang.

Het begin van Blauwestad

Koningin Beatrix opende in 2005 de kraan om het Old-ambtmeer te vullen. Volgens planning zou Blauwestad binnen enkele jaren worden volgebouwd. Dit is niet gelukt. Het project heeft mede door de crisis een behoorlijke vertraging opgelopen. De verwachte 'Rijke Westerlingen' kwamen er weinig op af en lange tijd lukte het niet om van het slechte imago af te komen.

Zijn de doelstellingen bijgesteld?

"De oorspronkelijke doelstellingen zijn ongewijzigd maar de termijn om deze te behalen is verlengd. Dat heeft ook ruimte gegeven voor de ontwikkeling van flora en fauna. De meeste mensen denken bij Blauwestad alleen aan de woningen terwijl het ook een enorm natuurgebied is."

Is het niet te ver?

"Als geïnteresseerden hier komen kijken zijn ze meestal erg enthousiast. Het lijkt ver weg, maar vanaf de stad Groningen is het maar een half uur rijden en ook Duitsland ligt dichtbij. Het OV is nog een aandachtspunt."

Snellere treinverbinding

Het provinciebestuur heeft laten weten dat ze 22,6 miljoen euro beschikbaar stellen voor de snellere treinverbinding. Dit is ook van belang voor de Wunderline, een treinverbinding met Duitsland waarvoor het Rijk 17 miljoen euro beschikbaar heeft gesteld. Ook wordt er momenteel onderzoek gedaan naar de mogelijkheden om de doorstroom te verbeteren van de rotonden nabij Winschoten.

Hier staan bomen uit Voedselbos Glimmen. Wordt er nog meer geplant?

"In woongebied 'Het Wold' zullen we nog veel bomen planten. We zorgen voor diversiteit in nieuwe aanplant van bomen en we maken wildebloemenweides. Vorig jaar dachten we even dat het mislukt was door de droogte maar richting het najaar stond het hier ineens helemaal vol met veld- en zonnebloemen. Het zou leuk zijn als je straks van de Blauwe Loper (de fiets- en wandelbrug naar Winschoten) zo een pluktuin in kunt wandelen. In alle plannen die we hebben kijken we naar mogelijkheden voor de natuur en duurzame oplossingen. De Blauwe Loper kan aangesloten worden op een fietspad met zonnewegdek en we kijken naar mogelijkheden om vleermuizenkasten onder de brug te hangen."

Alle foto's: Janneke Brouwer

Het gaat dus niet alleen om de woningen?

“Blauwestad is een prachtig natuurgebied waar je ook mag wonen. Natuur is hier belangrijk. Dat merk je overal. Nu is de bouw stilgelegd omdat er oeverwaluwen nestelen in het bouwzand, en wachten we met maaien omdat er bloemen in bloei staan die goed zijn voor bijen en vogels. Binnenkort komen de Oldambt Imkers hier bijenkasten plaatsen en dan hebben we hopelijk dit najaar onze eigen lokale Blauwestad honing. We zien regelmatig vossen in het gebied, en veel vogels en reeën.”

Hoeveel nieuwe bewoners verwachten jullie komend jaar?

“We bouwen nu ook projectmatig. Kant-en-klare woningen worden snel verkocht aan starters en twee-verdieners uit de stad Groningen. De komende jaren verwachten we op jaarbasis zo’n 120 nieuwe inwoners. En al lang niet meer alleen in heel grote huizen: de kleinste woning zal waarschijnlijk 100 m² zijn, dat is dan een geschakelde woning van één laag. Sinds 1 juli vorig jaar is gasloos bouwen verplicht voor nieuw te bouwen huizen. Wie gaat bouwen kiest al snel voor een warmtepomp en zonnepanelen, en ook projectontwikkelaars streven naar nul op de meter. Op dit moment vindt onderzoek plaats naar het omzetten van temperatuurwisselingen van het oppervlaktewater in energie.”

Het wordt steeds leuker

“Bewoners van Blauwestad zijn trots op dit gebied en omwonen den zien we steeds meer genieten van de mogelijkheden. Niet alleen recreatief maar ook in verrassende projecten. In samenwerking met het Terra college is onlangs een insectenhotel gemaakt. Er worden veel bomen aangeplant. Het jaarlijkse waterweekend wordt druk bezocht en dit jaar komt Prince op muziek-evenement Pura Vida. In de haven van Midwolda wappert sinds vorige maand een Blauwe Vlag (milieu-onderscheiding) en ook daar wordt ook dit jaar weer volop geïnvesteerd in nieuwe boten, sups en windsurf artikelen. Er zijn nu meer horecagegelegenheden, campings, marktjes en activiteiten dan voorheen en Blauwestad heeft de enige permanente marathonroute van Nederland”.

Janneke Brouwer

Nieuw Statenlid Melissa van Hoorn

Na de steunfractie het echte werk

Melissa is een ervaren nieuwkomer in de fractie van de Provinciale Staten. Zij heeft bijna vier jaar meegedraaid als steunfractielid, voordat ze de stap waagde naar het 'echte' werk in de Statenfractie. De provinciale GroenLinks-mensen kende ze merendeels al, de materie was haar niet onbekend en na de Statenverkiezingen kon ze starten op de plek die ze al langere tijd begeerde: Statenlid. Met die stap is ze nóg meer betrokken en kan ze vanuit de eerste linie alles meemaken. Een groot verschil met haar vroegere steunfractiewerk is dat ze nu meepraat met de andere fracties, onderhandelt en besluit tot aan de eindstreep toe. Melissa heeft graag een verbindende rol tussen mensen en partijen.

Portefeuille

Haar maidenspeech kwam al twee weken na de installatie als Statenlid tijdens een ingelast spoeddebat. Naar aanleiding van meerdere blazers (grote zwarte stofexplosies) bij het bedrijf ESD in Farmsum werden de gevaren en mogelijke maatregelen besproken. De problematiek valt onder 'milieutoezicht', één van de onderwerpen uit haar portefeuille. Melissa is zich er terdege van bewust nu niet langer vanaf de zijlijn commentaar te kunnen leveren, haar inbreng doet er wezenlijk toe. Dat is ook de positie die ze graag wil innemen, direct betrokken zijn bij de besluitvorming en als Statenlid daadwerkelijk een verschil kunnen maken. Behalve 'milieutoezicht' houdt ze zich bezig met de circulaire economie, de fiets en maatschappelijke diversiteit. Haar portefeuille is in diverse gespreksrondes binnen de fractie tot stand gekomen en gebaseerd op een mix van opleiding, ervaring, interesse en

uiteraard ieders persoonlijke wens. Op die wijze is een evenwichtige portefeuilleverdeling ontstaan, waarmee een goed functionerend GroenLinks-team is gevormd.

Ervaring en opleiding

Melissa schrijft zelf op de GroenLinks-site: 'Ik was - en ben - gebiologeerd door het slootleven en de plantengroei en besloot daarom als kind al dat ik me voor de natuur in wilde zetten. Dat heb ik gedaan door milieukunde te studeren en mij vervolgens beroepsmatig bezig te houden met natuur, milieuvervuiling en klimaatverandering.'

Melissa werkt bij waterschap Noorderzijlvest. Daar is ze zich steeds meer gaan realiseren dat de politiek bepalend is voor keuzes die gemaakt (moeten) worden. Haar sluimerende interesse in de politiek werd manifest en een collega bracht haar vier jaar geleden in contact met de toenmalige Statenfractie, in persona Nienke Homan en Arjen Nolles. Vandaar ging het balletje rollen en trad ze toe tot de steunfractie.

Na haar benoeming in de Staten is ze één dag in de week minder gaan werken bij het waterschap. "Anders had ik niet de combinatie met het werk en mijn gezinssituatie kunnen maken," stelt ze. "Een groot verschil met de steunfractie is het tijdsbeslag. Zeker in deze beginperiode met alle introductiebijeenkomsten, de extra vergaderingen over het collegeakkoord en het vele leeswerk over diverse onderwerpen kom ik haast tijd te kort. Ik wil voorsnog niets missen, dat is natuurlijk ook meteen een valkuil. Dat zal in de loop van de tijd wel veranderen, wanneer ik meer politieke ervaring opdoe. Het grootste voordeel ten opzichte van mijn vorige positie als steunfractielid is dat ik nu veel dichterbij de politieke besluitvorming sta."

Eerste indrukken

Melissa vertelt verder: "Er zijn nog maar weinig 'formele vergaderingen geweest, maar mijn eerste indruk is positief, er wordt vergaderd in een goede respectvolle sfeer. De CdK René Paas draagt daartoe zeker bij. Van welke partij je ook bent, we doen het met elkaar. We zoeken elkaar op, zowel formeel als informeel. Natuurlijk zijn er politieke verschillen die scherp worden weergegeven, maar zolang je tegelijkertijd samen door een deur kunt, bevalt het mij prima. In die onderlinge omgang ben ik niet teleurgesteld. Ook binnen de fractie loopt het positief. Ik ben blij met de oudere garde, Hendri Meendering en Arjen Nolles, zij zorgen voor continuïteit. Ik kijk er erg naar uit om bezig te zijn met de kansen en vernieuwingen in de provincie. De inzet van de NPG-gelden door het Rijk spelen daarin mee, we moeten de kansen volop benutten. In de circulaire economie krijg ik daarmee te maken. Mijn portefeuille heeft inhoudelijk minder van doen met het sociaal domein. Alleen de diversiteit - balans tussen man/vrouw, arm/rijk, gelijke kansen voor iedereen etc. -

heeft sociale aspecten. Als GroenLinks-fractie doen we ons best op alle terreinen, ik kijk er naar uit.”

Niet bij de Staten alleen

Thuis zijn man en beide zonen (11 en 14 jaar) gewend aan de avonden dat moeder naar een vergadering is. Melissa is vastbesloten haar werkzaamheden voor de Staten, het waterschap en het thuisfront te combineren met haar sport. “Hardlopen kan ik op elk gewenst moment en gedurende kortere of langere tijd. Het rennen maakt me leeg in het hoofd en alle spanningen glijden van me af.”

De Statenperiode is nog maar net begonnen, wellicht een goed idee om over een jaar of twee nog eens te informeren hoe de ervaringen van Melissa zijn.

Ger Zuiderveen

GroenLinks de grootste bij de Statenverkiezingen

Na recorduitslag van GroenLinks bij de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2017 heeft GroenLinks die goede uitslag in de provincie Groningen over het algemeen prima uitgebouwd bij de reeks verkiezingen die daarna kwamen. Met als hoogtepunten dat GroenLinks voor het eerst de grootste partij werd bij Statenverkiezingen en ook voor het eerst de grootste in de gemeente Groningen bij de gemeenteraadsverkiezingen, de Statenverkiezingen en de Europese verkiezingen.

Veel verkiezingen in korte tijd

De serie verkiezingen begon met de herindelingsverkiezingen voor de gemeenteraden van Midden-Groningen en Westerwolde op 22 november 2017, daarna de reguliere gemeenteraadsverkiezingen op 21 maart 2018 en vervolgens de herindelingsverkiezingen van 21 november 2018 voor de gemeenteraad in het grootste deel van de provincie. Het ging dit jaar verder op 20 maart met de Provinciale Statenverkiezingen en op 23 mei de Europese Verkiezingen. Bijna al die verkiezingen leverden goede uitslagen op voor GroenLinks.

Ten opzichte van Tweede Kamerverkiezingen is de opkomst bij de andere verkiezingen altijd een stuk lager en bij de herindelingsverkiezingen voor de gemeenteraad nog weer lager. Ter illustratie de opkomst in de nieuwe gemeente Groningen, dus met de oude gemeenten Haren en Ten Boer erbij. Bij de Tweede Kamerverkiezingen 2017 was de opkomst daar 83 %, bij de herindelingsverkiezingen in 2018 maar 44 %, bij de Statenverkiezingen 58 % en bij de Europese Verkiezingen 47 %. In alle gemeenten komen zulke verschillen in opkomst voor.

In de tabel (een apart document dat je kunt downloaden via [deze link](#)) staan per gemeente voor al deze verkiezingen naast het percentage van GroenLinks ook de uitgebrachte stemmen voor GroenLinks. In bijna alle gemeenten haalde GroenLinks bij de Tweede Kamerverkiezingen in 2017 veruit de meeste stemmen binnen. Voor de gemeente Westerkwartier geldt dat als enige gemeente niet. Daar haalde GroenLinks bij de gemeenteraadsverkiezingen meer stemmen. Dat komt ongetwijfeld omdat bij die verkiezingen de SP en de Partij voor de Dieren daar niet meededen. Dat leverde zoveel extra stemmen voor GroenLinks op dat de lagere opkomst daarmee gecompenseerd werd.

Goede uitslag Europese Verkiezingen

Hoewel GroenLinks dus minder stemmen krijgt bij de andere verkiezingen, haalt GroenLinks landelijk gemiddeld wel hogere percentages bij die verkiezingen dan bij de Tweede Kamerverkiezingen. Dat komt natuurlijk door de lagere opkomst. Bij de Tweede Kamerverkiezingen haalde GroenLinks landelijk 9,1%, bij de Statenverkiezingen 10,8% en bij de Europese Verkiezingen 10,9%.

Voor de provincie Groningen als geheel geldt dat ook: 11,9% bij de Tweede Kamerverkiezingen, 12,6% bij de Gemeenteraadsverkiezingen, 12,5% bij de Statenverkiezingen en maar liefst 14,4% bij de Europese Verkiezingen. Dat komt echt niet alleen door de hoge uitslag in de gemeente Groningen, want in alle gemeenten in de provincie Groningen scoorde GroenLinks bij de Europese verkiezingen hoger dan bij de Statenverkiezingen. Vaak zelfs een stuk hoger dan het landelijke verschil bij deze verkiezingen. Is er bij de Europese verkiezingen meer en beter campagne gevoerd? Meer ook dan bij de Provinciale Statenverkiezingen?

Bij de Statenverkiezingen scoorde GroenLinks met 12,6% maar een beetje boven de 11,9% bij de Tweede Kamerverkiezingen. Landelijk was dat verschil flink hoger: 9,1% bij de Tweede Kamerverkiezingen en 10,8% bij de Statenverkiezingen.

Steeds hogere uitslagen in de gemeente Groningen

In de provincie Groningen doet GroenLinks het in de nieuwe gemeente Groningen verreweg het beste. Ondanks dat in die nieuwe gemeente de oude gemeenten Haren en Ten Boer zitten, waar GroenLinks doorgaans prima uitslagen haalde, maar toch een stuk lager dan in de oude gemeente Groningen.

Wat aan de hoge uitslagen in de gemeente Groningen vooral opvalt is dat ze steeds hoger worden. Van 18,2 % bij de Tweede Kamerverkiezingen hier wel een stuk hoger met 20,5 % bij de Statenverkiezingen en nog weer hoger met 22,3 % bij de Europese verkiezingen. Het heeft vast te maken met heel veel campagne voeren wat de afdeling Groningen sinds een aantal jaren doet. Het hoogtepunt daarvan was bij de gemeenteraadsverkiezingen waar GroenLinks 21,0% haalde. Dat niveau helemaal vasthouden lukte niet, dus vandaar wellicht de iets lagere score

bij de Statenverkiezingen. Dat het daarna bij de Europese verkiezingen wel weer hoger ging, komt waarschijnlijk door de lagere opkomst bij die verkiezingen.

Regionale verschillen

In de nieuwe situatie met maar twaalf gemeenten in de Provincie Groningen komen er nieuwe beste gemeenten voor GroenLinks. Bij de Statenverkiezingen waren dat na de gemeente Groningen (20,5%) de gemeenten Loppersum (9,8%), Westerkwartier (9,6%) en Hogeland (9,5%). Vier jaar geleden waren de beste vijf gemeenten achtereenvolgens Groningen, Haren, Ten Boer, Winsum en Loppersum. De laagste scores waren toen in Stadskanaal, Delfzijl en Grootegast. Nu in Stadskanaal (3,9%), Pekela (4,1%) en Delfzijl (5,1%). Opmerkelijk is dat naast de gemeente Groningen alleen in de gemeenten Westerkwartier en Westerwolde de uitslag bij de Statenverkiezingen hoger lag dan bij de Tweede Kamerverkiezingen. Zoals hierboven beschreven ligt dat onder de landelijke trend. Desondanks is GroenLinks wel de grootste partij geworden in de provincie Groningen met 31.866 stemmen (12,5%) en zes zetels. De PvdA haalde met 30.605 (12,0%) en vijf zetels duidelijk minder stemmen.

Bij de Europese verkiezingen waren de hoogste uitslagen na de gemeente Groningen (22,3%, grootste partij) in Loppersum (11,5%), Hogeland (10,7%) en Westerkwartier (10,2%). Opmerkelijk is dat alleen in de gemeente Groningen de uitslag boven het gemiddelde van 14,4% in de Provincie Groningen uit komt. De laagste scores waren ook bij deze verkiezingen in Stadskanaal (4,0%), Delfzijl (5,3%) en Pekela (5,9%).

Gemeenteraadsverkiezingen

Bij de gemeenteraadsverkiezingen gaat het vaak net iets anders dan bij de andere verkiezingen. Zo heeft GroenLinks in de gemeenten Appingedam en Oldambt niet eens meegedaan aan de verkiezingen, hoewel GroenLinks in die gemeenten voldoende stemmers heeft, zo blijkt bij de uitslagen van de andere verkiezingen in die gemeente. In veel gemeenten doen vaak ook mindere landelijke partijen en meer lokale partijen mee. Dat maakt het vergelijken tussen uitslagen in gemeenten lastiger. De hoogste score na de gemeente Groningen (21,0%) haalde GroenLinks in Westerkwartier (14,1%), Loppersum (13,7%) en Hogeland (9,1%). De laagste score in Stadskanaal (3,7%), Veendam (4,0%) en Pekela (6,7%). In Stadskanaal kwam GroenLinks slechts 14 stemmen tekort voor een zetel.

Alleen in de gemeente Groningen heeft GroenLinks na de verkiezingen wethouders in het college gekregen. Zelfs drie wethouders, voor het eerst meer dan één wethouder. Dat was ook wel logisch, want GroenLinks werd met elf zetels niet alleen de grootste partij, maar ook bijna twee keer zo groot als de tweede partij, de PvdA met zes zetels. Alleen in de gemeente Nijmegen komt zo'n groot verschil voor tussen GroenLinks en de tweede partij, daar is dat D66. Verder heeft GroenLinks in Loppersum een gezamenlijke wet-

houder. De betreffende PvdA-wethouder zit er ook voor GroenLinks.

Tot slot

Drie verkiezingen in een half jaar tijd leverden een stortvloed aan uitslagen op. In al die uitslagen viel één uitslag erg op: in het stembureau Garnwerd in de gemeente Westerkwartier haalde GroenLinks bij de gemeenteraadsverkiezingen maar liefst 44 % van de stemmen. Zelfs in de Stad werd dat niet gehaald. De hoogste uitslag daar was met 36 % in het Harmoniecomplex. Het is nog maar de vraag of er in heel Nederland wel een stembureau is waar GroenLinks een betere uitslag heeft gehad als bij de gemeenteraadsverkiezingen 2018 in Garnwerd.

Drewes de Haan

Meepraten over de provinciale politiek?

Met het aantreden van de nieuwe Statenfractie komt er ook een nieuwe steunfractie. Ieder lid van GroenLinks in de provincie Groningen kan daar lid van worden.

De steunfractie komt twee keer per vijf weken (afgezien van de zomervakantie) bij elkaar om te spreken over de provinciale politiek. Het gaat daarbij niet alleen om de voorbereiding van de agenda van de Staten, maar ook om thema's die op provinciaal niveau spelen: inrichting van het landschap, Milieu, natuur en waterhuishouding, Regionaal openbaar vervoer, Toerisme en recreatie, Voorzieningen en Culturele subsidies.

Lijkt het je leuk, interessant of belangrijk om mee te praten in de steunfractie, kom dan voor meer informatie naar de voorlichtingsavond op maandag 9 september in het provinciehuis (Martinizaal, ingang fractiehuis, Turfsingel 83, Groningen). We beginnen om 20 uur. Omdat er geen bel is, verzamelen we vanaf 19:50 voor de deur en gaan we om 20 uur gezamenlijk naar binnen. Dus kom op tijd!

Coalitieakkoord onder de loep

Vorige maand werd het provinciaal coalitieakkoord gepresenteerd. De reacties van de oppositie waren niet mals. In de pers noemden ze het akkoord teleurstellend en weinig concreet. GroenLinks-onderhandelaar Hendri Meendering daarover: “Het is een akkoord op hoofdlijnen, in een breed college moeten compromissen worden gesloten. De nadere uitwerking komt nog”. Tijd voor een kritische beschouwing. Heeft de oppositie een punt, is GroenLinks herkenbaar in het akkoord en herkennen de Groningers zich in het akkoord? Hieronder een beschouwing per hoofdstuk van het akkoord.

Groningen verbindt

De provincie kan gemeenten en Rijk met elkaar verbinden, zegt het akkoord. Dat is waar, een gedeputeerde kan die verbindende rol vervullen tussen gemeenten, inwoners en het Rijk. De keuze om vier gedeputeerden op het gasdossier te zetten, roept in dit verband wel vragen op. Wie is nu het aanspreekpunt? Wie is de verbinder? Hendri vertelt elders in deze Wenakker dat het college een gezamenlijke verantwoordelijkheid toont met de keuze voor vier gedeputeerden. In het verleden ging een solistisch optredende SP'er er met het gasdossier vandoor; vier gedeputeerden zou een verbetering moeten zijn. Dat maakt de keuze begrijpelijk, maar getuigt niet direct van vertrouwen in elkaar. Een verbindende gedeputeerde die optreedt namens het gehele college biedt meer duidelijkheid dan vier verschillende. Een negatieve ervaring mag daarin geen leidraad zijn.

Het college wil actief op zoek naar draagvlak. Prima natuurlijk. Het zou pas verrassend zijn als het college **geen** draagvlak wil zoeken. Terecht wordt dit punt benadrukt, de tijden dat het bestuur zonder ruggenspraak zijn gang gaat, liggen ver achter ons.

Groningen veilig

Het tweede hoofdstuk gaat onder anderen over de gaswinning. Hoofdboodschap: de inwoners krijgen de regie terug. Om dat te bereiken moet bureaucratie worden weggenomen. Het is de vraag of daarmee de inwoners de regie terugkrijgen. Het idee dat voortaan de inwoners aan de basis voor oplossingen staan, krijgt verder weinig uitwerking. Wel kunnen 'onorthodoxe maatregelen' genomen worden om versnelde uitvoering van schadeafhandeling en herstel te bewerkstelligen. Welke 'onorthodoxe maatregelen' dat zijn, moet nog blijken.

GroenLinks gedeputeerde Nienke Homan heeft de miljoenen NPG-gelden in haar portefeuille. Het is haar wel toevertrouwd dat Groningers (organisaties op dorp- en wijkniveau) inderdaad de regie krijgen bij de bestedingen

Groningen duurzaam

Nienke Homan is ook verantwoordelijk voor de energietransitie. Ze heeft al laten zien dat daar haar hart ligt. De plannen uit het akkoord zien er veelbelovend uit. Ik hoop echter dat ze de inwoners die zonneparken of windmolens in hun directe omgeving krijgen voldoende tegemoetkomt. De politieke ontevredenheid is een voedingsbodem voor partijen als het Forum voor Democratie. Het dorp Meeden is hiervan een goed (negatief) voorbeeld. Zij willen de windmolens niet. GroenLinks moet zich bewust zijn van negatieve gevoelens die duurzame maatregelen óók oproepen. We zijn meer dan een klimaatpartij!

Groningen werkt

Groei, digitalisering, snel internet en verduurzaming zijn speerpunten van het college. Belangrijk voor de werkgelegenheid is de aansluiting tussen scholing en arbeidsmarkt. Groningen Airport Eelde draagt ongetwijfeld bij aan de ontsluiting van de regio. Onlangs zijn over de luchthaven afspraken gemaakt, waar in het akkoord naar wordt verwezen. Vliegtuigen behoren tot de grote vervuilers en het gebruik ervan staat haaks op de klimaatdoelen. Gelukkig is in het akkoord een tussentijdse evaluatie opgenomen. Economische groei is geen vanzelfsprekendheid, vliegen is dat evenmin.

Groningen doet mee en Groningen groeit

De doorstroming (de ring rondom de stad en de Blauwe Roos bij Winschoten) krijgt veel aandacht, net als het openbaar vervoer en de fietser. Een goede zaak vanuit GroenLinks oogpunt. De beschreven maatregelen in de woningbouw, de (jeugd)zorg of krimp zijn niet erg verrassend. Het zijn vooral de gemeentes die daar beleid voeren.

Op landbouwgebied wenst de provincie meer biologische en natuurinclusieve landbouw. De ruimte voor intensieve veehouderijen wordt beperkt. Bij voorkeur ziet het provinciebestuur de intensieve veehouderijen veranderen in biologische bedrijven. In de nadere uitwerking zal blijken of dit doel bereikt wordt. De GroenLinks-signatuur is duidelijk.

Slotconclusie

Het akkoord kent nog een hoofdstuk 'Financiën'. De grote lijnen worden benoemd, hoe de begroting voor de komende jaren er in detail uit ziet komt binnenkort.

Het leidt geen twijfel dat GroenLinks herkenbaar is in het akkoord. Of het voldoende is, daarover kun je van mening verschillen. Het college zal de komende vier jaar moeten laten zien wat het waard is. De zeskoppige GroenLinks-Statenvructie heeft de schone taak om de gedeputeerden te controleren en bij te sturen. Het zal mij benieuwen of de Forum voor Democratie-aanhangers hun wantrouwen zullen laten vieren. Er moet in hen (en de vele niet-stemmers) flink geïnvesteerd worden. Zeker door GroenLinks!

Ger Zuiderveen

Abortus en ongelijkheid in de samenleving

In 2018 berichtte de relatief links georiënteerde Huffpost al van een 'war on women' die volgens de auteur bijna ongezien plaatsvond. In 'het jaar van de vrouw' waarover ik pas nog schreef, wakkert deze oorlog aan. Aan het begin van Trumps presidentschap scandeerden we tijdens een demonstratie 'our bodies our choice'. Ik had nooit gedacht dat het ooit nodig zou zijn daar nog voor te demonstreren.

In 1973 werd het in de VS legaal om een abortus te krijgen, met de uitspraak Roe vs. Wade van het hoogste gerechtshof. Sinds die tijd wordt door bondgenootschappen van religieuze groeperingen en rechtsgeoriënteerde politici geprobeerd die uitspraak weer teniet te doen. Aangezien Amerikanen veel religieuzer zijn dan Nederlanders en ook de politiek veel meer beïnvloed wordt door religieuze belangengroepen, is abortus altijd een lastig en ook ontvlambaar onderwerp gebleven. Donald Trump heeft de pro-life (anti-abortus) groepen een handje geholpen door twee conservatieve Superior Court rechters te benoemen die ook pro-life zijn (waarvan een ook beschuldigd is van het aanranden van een vrouw). Ook kwam hij met een global gag rule; internationale organisaties die van de VS geld ontvangen voor het verbeteren van de volksgezondheid mogen nooit spreken over abortus, zelfs niet als dat een medisch wenselijke of vereiste handeling zou zijn.

Aanscherping abortuswetten

Verschillende staten hebben nu hun kans schoon gezien hun abortuswetgeving behoorlijk aan te scherpen, of hebben plannen daartoe. De Nederlandse pers pikte de perikelen in Alabama in mei op, toen deze staat een wet aannam om dokters die een abortus uitvoeren levenslang gevangenisstraf te geven. Vervolgens werd er een ban op abortussen ingevoerd. De staten Georgia, Ohio, Kentucky, Missouri en Louisiana hebben zogenaamde heartbeat bills, die een abortus verbieden nadat de foetus een hartslag heeft (rond 6 weken, wanneer de zwangerschap vaak nog niet is opgemerkt). Ik vernam in de media dat mijn staat Colorado ook aan een wet werkt om abortus te verbieden. Langs Colfax Avenue, twee kilometer van mijn huis vandaan, zag ik recentelijk een groot billboard met een tekst over leven dat begint met een hartslag.

Gezinssplanning is moeizaam

Er zijn maar weinig klinieken in de VS waar je een abortus kunt krijgen en er zijn in veel regio's financiële blokkades opgeworpen die de toegang tot een abortus enorm bemoeilijken. Het is bovendien in het algemeen lastiger om aan gezinsplanning te doen. Als je je wilt laten steriliseren moet je in veel staten de handtekening van een man hebben. Mijn verzekeraar vindt het nodig dat ik maar een kleine hoeveelheid van de pil per keer mag ophalen. Als ik reis en vooruit een voorraad wil hebben dan moet ik dat uit eigen zak betalen. Ik kan geen extra strip houden waarvan ik er een kan gebruiken als ik eens ziek ben en de pil niet goed kan binnenhouden. Ook als ik een dag te vroeg kom bij de apotheek krijg ik hem niet mee.

Ongelijkheid

Het houdt me, en velen met mij, bezig. Ik voel bijna fysiek het patriarchaat hier extra druk uitoefenen. Ik werd een beetje misselijk van de krantenfoto's van oude blanke mannen die voor vrouwen besluiten dat ze geen recht hebben op een abortus, zoals pas nog in Texas. Het verhaal van een elfjarig meisje dat verkracht was en geen abortus kon krijgen en bovendien de verkrachter ouderlijke rechten verschaft heeft wellicht Nederland ook bereikt. Maar het treft de samenleving ook meer systematisch; het recht op een abortus is onlosmakelijk verbonden met allerlei bestaande ongelijkheden binnen de samenleving. Een samenleving die al heel ongelijk is voor een rijk land als de VS. Het illegaal maken van een abortus stelt niet alleen vrouwen op achterstand maar de wetgeving treft vooral arme mensen, tieners, niet-blanke mensen, migranten en vluchtelingen. Rechts geeft om de hartslag van de foetus maar kennelijk niet om die van de moeder.

Bea Moolenaar

Harrie Miedema heeft afscheid genomen als Statenlid. Hij blijft actief in de steunfractie en in de afdeling. Op de foto van links naar rechts: Clau-de Ravisé, Brian Geertsema (beiden provinciaal bestuur), Arjen Nolles (Statenlid), Nienke Homan (gedeputeerde), Harrie Miedema en Hendri Meendering (Statenlid).

Jannekes Champignon bitterballen

Benodigdheden (voor 24 stuks)

- 2 el kokosolie (hier kan ook zonnebloem- olijf- of sesamolie voor gebruikt worden)
- 250 gr kastanjechampignons
- 1 teentje knoflook (in kleine stukjes gesneden)
- 1/2 ui (gesnipperd)
- snufje nootmuskaat of kruidnagel
- 1/2 tl droge tijm
- 1 el verse peterselie
- 2 x 100 gr bloem
- 100 gr boter
- 500 ml groentebouillon
- snufje peper & zout
- paneermeel
- 3 eieren
- Frituurpan en olie

Bereiding

1. Verwarm de olie in een pan.
2. Bak de ui en knoflook in 2 minuten bruin.
3. Voeg de champignons toe en roerbak ongeveer 3-5 minuten.
4. Voeg de kruiden toe en roerbak het geheel tot de champignons zacht zijn.
5. Voeg de groentebouillon toe en kook het 5 minuten op middelhoog vuur.
6. Zeef de stukjes champignons uit de bouillon en zet ze weg. Schenk de bouillon in een kan en zet ook dit aan de kant.
7. Plaats de pan weer terug op het vuur en laat de boter erin smelten.
8. Voeg 100 gr bloem toe en meng ongeveer 3 minuten.
9. Schenk de bouillon dan geleidelijk in de pan en blijf roeren tot de saus egaal is.
10. Meng de champignons door de roux en voeg peper en zout toe naar smaak.
11. Laat de roux afkoelen en plaats enkele uren in de koelkast. Om dit te versnellen kun je ook een blaadje gelatine gebruiken.
12. Maak kleine balletjes van de roux van ongeveer 2 cm.
13. Klop de eieren los en haal de ballen achtereenvolgens door de bloem, het ei en paneermeel. Je kunt ze direct frituren of eerst invriezen.
14. Verhit olie in een frituurpan of ruime pan tot 180 °C. Frituur telkens 6-8 bitterballen in ca. 4 min. goudbruin. Laat uitlekken op keukenpapier.

Eet smakelijk!

Column
Elite

Mijnheer Jansen luisterde op de avond van de provinciale verkiezingen met verbazing naar de toespraak van Baudet. Hij herkende een aantal linkse thema's maar ze werden hier geplaatst in een conservatief en nationalistisch kader. Een strategie van rechts die we ook bij andere populistten vinden. Mensen die qua levensstijl, vermogen en leefwereld overduidelijk tot de elite behoren, werpen zich op als vertegenwoordigers van hen die daar overduidelijk niet toe behoren. Ze zijn er daarmee in geslaagd de rebelse geest naar zich toe te trekken, waardoor links een enorme veer laat.

Vroeger ging mijnheer Jansen op zondag vaak met zijn vader wandelen in het park. Wandelen en praten. Bij gemeenteraadspolitiek ging het dan al gauw over de upper ten; de mensen die in mooie huizen woonden (de notabelen) én zij die iets te zeggen hadden in de gemeente: burgemeester en wethouders. Werden er in het park bomen gekapt, dan was dat om de open haarden van deze elite te voeden. In de details herkent men de cultuur, met het samenvallen van maatschappelijke macht en rijkdom als wezenlijk kenmerk.

De geschiedenis van Rusland en China laat in de ogen van mijnheer Jansen zien hoe sterk culturen zijn. Onder welke naam ook, in die landen regeert al eeuwen een sterk hiërarchisch georganiseerde elite over burgers die onmondig worden gehouden. Revoluties vervangen de poppetjes, maar de cultuur blijft bestaan. Logisch, want de cultuur vormt mensen en maatschappij. Ook revolutionair geweld maakt daar geen einde aan. Alleen een langzame verandering van de cultuur kan tot een eerlijker verdeling van rijkdom en macht leiden. Dat proces heet democratisering en kan uiteraard niet op veel steun van de elite rekenen. Dat geldt uiteraard niet alleen voor Rusland en China.

Tegen alle samenzweringstheorieën in gelooft mijnheer Jansen niet dat de rijken en machtigen in eendrachtige samenwerking plannen maken om hun positie te behouden. Tot een dergelijke samenwerking zijn ze niet in staat en het is ook helemaal niet nodig: wij vinden het vanzelfsprekend dat rijke mensen in mooie huizen wonen en arme mensen niet. Net zoals zij het vanzelfsprekend vinden dat ze machtig en rijk zijn.

Tot de elite behoort men door geboren te worden in het juiste milieu, of door ambitie. Dat laatste is de valkuil van de democratisering, want meedoen met de elite om macht en rijkdom eerlijker te verdelen, leidt niet tot een verandering van cultuur, terwijl die het probleem is. Dat verschijnsel verklaart in de ogen van mijnheer Jansen de neergang van de sociaaldemocratie.

Henk de Weerd

Agenda

donderdag 11 juli: 20:00 uur

De politiek, de partijafdeling en haar leden (politiek café)

GroenLinks Pand, Coehoornsingel 87, Groningen

maandag 9 september: 20:00 uur

Voorlichtingsavond provinciale steunfractie

Martinizaal provinciehuis

Ingang: Fractiehuis, Turfsingel 83, Groningen

Provinciaal bestuur, Statenfractie, gedeputeerde en de redactie van de Wenakker wensen iedereen een hele fijne zomer, met veel zon en af en toe een bui.

Colofon

Jaargang 28, nummer 2

De Wenakker verschijnt 3 keer per jaar

Redactie: Gerda Steenhuis,, Janneke Brouwer, Ger Zuiderveen en Henk de Weerd

Bijdragen: Bea Moolenaar, Drewes de Haan

Redactieadres:

Statenfractie GroenLinks

Turfsingel 83

9712 KL Groningen

050 3164568

groenlinks@ps-provinciegroningen.nl

Kopij is van harte welkom op bovenstaand adres.

Deadline: 1 november 2019

Contact

Statenfractie

Hendri Meendering (fractievoorzitter): 06 30863583
h.a.meendering@ps-provinciegroningen.nl

Arjen Nolles: 06 38373783
a.j.nolles@ps-provinciegroningen.nl

Stephanie Bennett: 06 3824 9767
s.bennett@ps-provinciegroningen.nl

Melissa van Hoorn: 06 2061 6377
m.k.van.hoorn@ps-provinciegroningen.nl

Bas de Boer: 06 2506 1023
b.de.boer@ps-provinciegroningen.nl

Nadja Siersema: 06 4517 8584
h.t.siersema-orsel@ps-provinciegroningen.nl

Gedeputeerde

Nienke Homan: 06 52761547
nienkehoman4@gmail.com

Provinciaal bestuur

Ria Damhof (voorzitter): 06 14531360
riadamhof@gmail.com

Gijs van der Kroef (secretaris): 06 13705440
gijs.vdkroef@gmail.com

Henk Klabbers: 050 4062954
hklabbers@noordmaat.nl

Claude Ravisé
ravise@home.nl

Brian Geertsema: 06 36317961
geertsemabrian@hotmail.com

Digitaal

- groenlinks@ps-provinciegroningen.nl
- www.groenlinksgroningen.nl
- facebook.com/groenlinks.statenfractie
- twitter.com/glprovgroningen
- <https://www.instagram.com/groenlinksprovgroningen/>